

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ, a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ czimzendők.
A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János; Berde Áron, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,**
helyettes szerkesztő: **Szabó Sámuel.**

Tartalom: A párisi közkiállításról. G. V. III. — A kiállítás magyar jurát. — Magyar borok Párisban. — Ajánkozás pinczesteri és kertész állomásokra. — Szőlőfürt kivitel. — A keleti marhavészről. — Nemzetközi ampelografia bizottság. — Tortrix Pilleriana. — Új szőlőpusztító rovar. — Egy jó példa — Lókiállítás és sorsjáték Győrött és Debreczenben. — A szolnok-dobokamegyei gazd. egyesület közgyűlése. — Az erd. gazd. egyes. kertészeti szakosztálya, II. — Választ. ülés jul. 4. — Közmondások. **E b n e r S á n d o r.** — Vidéki gazd. tudósítások: Czege, Bányabükk, Lápосnyak, Sepsí-Sz.-György, Tasnád, Egerpaták, Kolozsvár. — Piaci árak. — Hirdetések.

A párisi közkiállításról.

(Eredeti tudósítás.)

(G. V.) III. Ha a nemzetközi gépcsarnok magyar szelvényén áthaladunk, a legszebben díszített osztályba, a tápipar termébe érkezünk, mely az erjedt italokat, lisztes termékeket, hús és kolbászokat, valamint czukrászati készítményeket foglalja magában.

A lisztet illetőleg: minőségben kitűnően, mennyiségben gyengén vagyunk képviselve, úgy hogy a pusztá látás nem adhat megfelelő fogalmat ezen iparág roppant fontosságáról és úgy kereskedelmi, mint technikai fejlettségéről; pedig tisztán csak a külhatásra vagyunk utalva, mert a kevés kiállító vállalat nem találta szükségesnek néhány sornyi szöveggel illusztrálni azon óriási tevékenységet, melyet hazánk e téren oly sikeresen kifejt! Vagy ha ezt az egyesek sokalták, nagy érdemet szerzett volna statistikai hivatalunk, ha az őrlésre kerülő gabonamennyiséget, az abból eredő lisztes fő- és melléktermékeket, valamint a kereskedelmi bel- és külforgalmat egy szembeütően elrendezett graphikai térképen mutatja be; de úgy látszik, kissé későn fogtak a kiállításra szánt munkálatok megállapításához, a végrehajtás pedig a személyzet elégtelensége miatt maradhatott el.

No de majd másképp lesz ez a jövő kiállításon! belétanulunk lassan-lassan abba is, mit, hogy kellene csinálni s bármennyire igaz, hogy a kiállításban legyen „minden a szemnek“

azért az „ész“-ről sem szabad megfejtekzni és a hol lehet ennek is ugyanannyi dolgot adni, mint a másoknak!

Budapest hirneves gözmalmai közül nyolcz lépett frigyre egy gyűjteményes kiállítás bemutatására, mely a kereskedelmi leg jegyzett lisztszámokat tünteti fel óriási üvegekben. A gyártmány közös, a mennyiben több malomnak ugyanazon kvalitása lett összekeverve s kiálltva. A gyönyörű szép állvány csúcán Ceres foglal helyet; szépen ivelt oszlopos nyilásokban a külön megrendelt szép pokálokat látjuk, míg alább a kérdéses nyolcz malom fényképe környezi a lisztekét, az egészet pedig szárnyas oroszlánok tartják. E csinos objectum tehetséges építésünk Kauszer József terve után készült.

A vidéki malmok közül Debreczent, Losonczt, Nagy-Kikindát, Borsod-Miskolczot, Verseczet sat. látjuk képviselve; érdekes Häfner Károly kiállítása Ujvidekről, ki az őrlés több mozzanatait mutatja be.

A húsfélék gyengén mutatnak, két szalámi-egy húscservesgyáros; nagy-szombati és kolozsvári sonka (Csiky Imrétől, ki mustárt is küldött) — voilà tout!

Egész nagy Magyarországról egy darabka czukor sines bemutatva, Sopron- és Vasmege jónévű gyárai, Diószeg sat. vajlon miért maradtak el? Az a néháay üveg befőtt nem pótolja a nagy hiányt. Említsük még meg a held-mező-vásárhelyi tarhonyát, a szegedi s bátyai paprikát és akkor a terem ezen részével végeztünk.

Nagyon gyarlón van képviselve a magyar szeszipar is; alig 2--3 termelőt látunk itt, ezt is minden útbaigazító adat nélkül. A szilvaszesz, törköly és seprópalinka nagyobb számot tesz, főleg a volt határörvidék tünik ki, miglen Erdély termelését csakis Berivói György képviseli Algyógyról. A beküldött édes és szörpös likörök nem igen számosak és külkereskedelmileg sem fontosak.

A magyarországi borkiállítás decoratív tekintetben mesze túlhaladja az 1873-iki bécsit. A bor karcsu vasoszlópos

állványokra van helyezve, csiszolt üvegtáblákra és miután szakaszonként az üveglépcsők magassága különböző, bárhová tekintsen a szemlélő, palackerdőt lát, mely, mint a sűrű cserjés, csak itt-ott enged egy kis rést! Az állványok úgy vannak elhelyezve, hogy minden oldalról megközelíthetők, ennél fogva itt „rosz hely“ nem is képzelhető; mert a ki fáradságot vesz magának keresztülhaladai a látszólagos tömkelegen, megtalálja mindazt, a mit keres.

Az oszlopok tövéből jól utánzott szőlő kúszik a magasba, gazdag levélzetével és kék és fehér fürtjeivel, természetes lugost képezve. A fal körül a borkereskedők foglalnak helyet, közülök kettő: Palugyay és fiai Pozsonyból és Flandorffer Ignác Sopronból gyönyöken diszitve mutatják be kiállitmányukat; utóbbi versenyen kívül áll, mert fia a borjurynek egyik érdemes tagja. A terem közepén a termelőket találjuk, középett Albrecht főherczeg villányi pinczegazdaságát, jobbról Gróf Szapáry Gyula visontai borát, balról Gróf Zichy Ferencz mutatja be Érmellék nektárját.

A borvidékek azután így haladnak tovább: Pozsony, Esztergom, Buda, Baranya, Balatonvidék, Fehértemplom, Versecz, végre Tokaj-Hegyalja. Horvátország gyéren van képviselve; annál szebben Erdély, mely a borkiállítás teljes közepét foglalja el és melynek rendszeressége megengedte, hogy borfajok szerint állíttassék ki, összesen 880 palack képvisel itt 220 borfaját, mind „Transylvania“-val jelezve, kék csikon aranyos betűkkel és reméljük, hogy nemcsak a szemnek, hanem a szájnak — a jurynek — is tetszik e gyönyörű collectió, melynek beküldésével Erdély hazafias termelői keltek nemes versenyre, miglen az egybeállítás és kezelés érdeme: az erdélyi gazdasági egylet és erdélyi pincze-egylet.

Az egész borkiállításnak homlokzatát a terem tetejéig kuszó szőlőlevél és fürt tölti be, melynek közepén szintén levélből és fűrtből egybefűzött „Hongrie“ (Magyarország) csüng. A diszítésnek különösen nagy értéket kölcsönöz, hogy természetes és még a francziáknak, a diszítés nagy mestereinek is imponál. A szőlőlevél közt aranyos szőlőgyökér-keretben a borvidékek nevei diszlenek és így a kép nemcsak szép, de egyszerű mint teljes és tanuságos is. A borállványok homlokzatát egy nagy borászati térkép foglalja el, mely „szőlővidékek és kerületek szerint“ beosztva Magyarország termelésének elég hű képét adja; a nagy szorgalommal kidolgozott mappa buzgó szakemberünk, Hatsek Ignác műve. A térkép balján rövid borászati statistikát találunk, mely a termelés kiterjedését kerekken 400,000 hectárral és 4,280,000 hectoliterrel mutatja ki, az egyes bortermelő helyek pirossal vannak jelezve, a nagyobbak és kitünőbbek nevei 1—2 vonallal aláhúzva. A térképet szőlőlevél és fürt folyja körül, három oldalról pedig Albrecht főherczeg borai képezik a keretet.

A borosztály Spanyolország felőli részében három szabadon álló állványt találunk: Gróf és Botka Imrét somlai nektárral, valamint Pokornyét Zágrárból, kinek horvátországi borai és pompás gyümölcs-párolványai már a bécsi közkiállításon okoztak méltó feltűnést. —

A mi a palackok felszerelését illeti, az valamivel, de csakis valamivel jobb, mint Bécsben volt. Nagy kár, hogy egy „hivatalos“ félreértés következtében a legtöbb magyar kiállító üres üveg helyett festett vizet küldött. Ezen folyadék többnyire nem tartós, megzavarodik és egy legio uszó szörnyet hoz létre, mely a szemet boszantja és bántja, a dugaszolás, etikettirozás, sőt a palack alakja sem mindig kifogástalan, ámbár némi haladás félreismerhetetlen.

Lehet, hogy jövő levelemben már néhány indiscretiót közölhetek a jury köréből. —

A kiállítás magyar jurorai.

Szükségesnek tartjuk felemlíteni, hogy a párisi viláckiállítás magyar jurorai, miként osztattak be a viláckiállítás különböző csoportjai, illetve osztályaiba.

Az V-ik csoport: 44-ik osztályban (erdészeti termények), Magyarország részéről Bedő Albert kir. főerdőtanácsos szerepel; 46-ik osztályban (gazdasági termények, melyek nem élelmi szerek) Magyarország részéről Bohus Zsigmond es. kir. kamarás és képviselő; 52-ik osztályban (a gazdasági ipar anyaga és eljárásai, tápípar) hazánk részéről dr. Rodiczky Jenő, a m. óvári gazdasági akademia tanára, a 69-ik osztályban (gabona, liszt stb.) Magyarországból Pekár Imre malom-mérnök; a 75-ik osztályban (szeszes italok) hazánkból Flandorffer Pál, soproni borkereskedő; működnek.

A VII-ik csoportban (mezőgazdaság és halászat) hazánknak (illetve az „osztrák-magyar birodalomnak“, mint ez a francia hivatalos kimutatásban áll) az első alelnöki állás tartatott fenn, melyre tudvalevőleg gróf Szapáry Gyula val. belső titkos tanácsos, az osztrák Lipót-rend nagy keresztese, orsz. képviselő, az országos magyar gazdasági egylet és a magyar királyi központi királyi bizottság elnöke neveztetett ki.

A nem gazdasági magyar jurorok következőkép osztattak be a nemzetközi jurybe: Békey Imre, fővárosi tanácsnok a közoktatási osztályhoz, Falk Zsigmond, nyomdai igazgató a könyv- és nyomdászati osztályhoz, Lechner, kormánybiztosi helyettes az építészmérnöki osztályhoz, Liszt Ferecz a hangszerek, Posner Károly Lajos a papírnemű gyártmányok osztályához. A művészeti osztályhoz Pulszky Ferencz, nemzeti muzeumi igazgató, a ruhaneműkhez Ráth Károly, országgyűlési képviselő, a közlekedési eszközök osztályához pedig Schwing Péter, oszt. áll. vasuti társulati főfelügyelő Resicán és Szentgyörgyi s végre a bányászati osztályhoz Zsigmond Vilmos, országgyűlési képviselő osztattak be. Mint bíráló bizottsági póttagok a következők működnek: Fischer Ignác budapesti gyáros, Gränzenstein Béla ministeri titkár, Krausz Lajos budapesti szeszgyáros, Perlaki Elek országos gazdasági egyesületi tag, dr. Szvetenay Miklós kir. tanácsos és ker. és iparkamarai titkár, végre pedig Zichy Mihály párisi festőnk helyébe, Munkácsy szintén itt lakó festőművésznk. (Földm. Érd.)

Magyar borok Párisban.

A magyar bor hódít a párisi világtárlaton is. A magyar csárdát annyira látogatják, miszerint vállalkozójának a bővítésről kelle gondoskodnia. A magyar bor élvezete Párisban divattá vált. A legmagasabb rangú francia és más külföldi egyének fordulnak itt meg s dicsérik a magyar bort s lelkesülnek a magyar zenén. Különben a magyar csárda tulajdonosa Ilmer, ki Budapesten a Hungaria bérlője is volt egyszersmind, szélhűdés következtében szerencsés üzletének legnagyobb virágzásakor e hó 16-án elhunyt. (Üzletét fia folytatja).

A magyar pezsgő is keletnek örvend Párisban. Mint írják, a napokban ismét 350 palaczk pezsgőt rendeltek meg Velenzéről. Ha annyi száz hirneves francia pezsgő közt a magyar pezsgő ennyire kitüntettetik, úgy hiszem ez Pethő Imre urnak nagyon dicséretére válik. — (Bor. Lap.)

Ajánlkozás pinczemesteri és kertész-állomásokra.

A budai országos vinczellér- és pinczemesterképezdét e tanév végével 11 másodéves tanuló hagyja el, kik a tanfolyamot jó sikerrel bevégezték. Ezek közül 5 tanuló részint sajátján fogja szakismereteit értékesíteni, részint már el van helyezve; 6 ellenben hajlandó volna, mint vinczellér-, pinczemester avagy miut kertész állomást elfogadni szerény feltételek mellett. Névzett ifjak nemcsak elméletileg képeztettek ki, hanem a dolog végét is megszokták fogni, miért is a t. szőlőbirtokosok és kerttulajdosok figyelmét már erre eleve felhívjuk. Az állomást ez ifjak f. évi szeptember hóban foglalhatják el, miután az intézetet augusztus végefelé fogják elhagyni. Közvetítésre az intézet igazgatósága készséggel ajánlkozik.

Szőlőfürt-kivitel.

A budai országos intézet tavali Koppenhágába, a dán királyi udvarhoz küldött ki néhány kosár asztali elsőrendű fürtöt próbaképen. Ezen küldemény oly szépen érkezett meg a hosszú szárazföldi és tengeri uton s a fürtök oly kitünőknek találtak, miszerint az idén már előre lefoglaltatott az összes asztali szőlőfürt-termés ugyanezen célra és pedig 30 kron számítva kilogramját, a csomagolást be nem számítva. —

A keleti marhavészről.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium 13990. sz. a. junius hó 26-án kelt értesítése szerint mult hó 1-étől mai napig terjedő hivatalos jelentések szerint a keleti marhavész Szebenmegye Sellenberk községében uralg.

Fenti időtartam alatt marhavészben elhullott és lebunkoztatott 78 drb.
A vész kitérésétől mai napig összes marhavészteség 250 drb.

Nemzetközi ampelographiai bizottság.

Tavali üléseit Flórenczben, Olaszországban tartá, az idén Genfben fog ülésezni — a jövő 1879-ik évben Budapesten fogja tartani üléseit s tanulmány tárgyává akarja tenni a budai országos szőlőiskolában a magyar szőlőfajokat. Örömmel jegyezzük fel ezen birt, mert hisszük, hogy hazánk borászatára ezen congressus több tekintetben üdvös hatású leend, mint ezt még eddig minden nálunk tartott congressus után tapasztaltuk. (Bor. Lap.)

Tortrix Pilleriana.

Pécsett is megjelent. Fájdalom, nincs kétség benne; a félig lerágott szőlőlevél hamar elárulja a szőlőgyilkost. Még eddig ugyan nem lépett fel tömegesen, de ha a meglevőt nem pusztítjuk el, kedvező időjárással a jövő évre már ezen hernyó milliárdjai fogják meglepni szőlőinket Továbbá:

A Tortrix Pilleriana baranyamegyei Árpád, Hásságy, Hidor. Olasz, Nagy-Kozár, Pellérd, Kókény, Szilvás és Helyesfa községek határaitban levő szőlőkben észleltetvén, a magyar-óvári gazd. akademiának vizsgálatra beküldettek és csakugyan annak lenni találtak. Baranyamegye alispánja ennek következtében e hó 6-ról kelt körrendeletével felhívja a szolgabirákat, hogy a járásukbeli szőlőket azonnal megvizsgál-tassák, és a hol a hernyó mutatkozik, rendeljék el szigorú bírság alatt, miképp legfőlebb négy nap alatt a hernyó vagy báb állattal ellepelt összehuzodott leveleket leszedjék és elégezzék a tulajdonosok. A hernyó sürgösen szedendő, mert e hó közepe-táján már lepkévé alakul át. A végrehajtásért a községi előjáró-kat teszi felelőssé, fenyegetvén őket a legszigorubb fegyelmi eljárással. A mulasztást elkövető szőlős gazdák büntetését 5 — 50 frtnyi bírságban szabja meg.

Győr megye szőlőhegyein, Csanak, Kis- és Nagy-Baráth, Nyul és Écsi hegyeken a szőlőt ez idén, eddig nem ismert vagy legalább senki által figyelembe sem vett hernyó pusztítja, különösen a magasabb részeken. Ezen hernyó a szőlőlevél szárát, magát a levelet is itt-ott megrágva, magát a levélbe befonja, belevonva a szőlőfürtöket is; ez által a levél és fürt elszárad, tönkre jut; de a hol a fürtöket nem bántja is, a levél tönkre tétele által később a fürtök is tönkre jutnak. Dombo-sabb részekben egyes szőlős gazdáknak ez ideig remélt termésök $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{5}$ részét máris elpusztították ezen hernyók, laposabb részekben még csak jelentéktelenebb mennyiségben pusztítanak. Egyesek szedik mérő számban naponkint, de általánosán nem pusztítják, és így félni leuet, hogy ezen hernyóból fejlődő lepke vagy bogár jövő évre ezer meg ezr tojásával nem fog-e több ily új ellenséget szülni, melyeknek irtása sokkal több költségbe fog kerülni, — vagy ha pusztítása nem eszközöltetik, talán av egész termést is tönkre teendik. ? —

A hernyók a Totrix Pilleriana hernyói, melyeket most az összehuzott levelek leszedése által, később július — augusztusban a szőlőlevél felületére foltokba rakott tojásuk által kell pusztítani.

Új szőlőpusztító rovar (Peritelus griseus).

Szathmáry Károlyné, pestmegyei veresegyházi lakos jun. 15-én a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnál „káros rovar“-okat mutatott be, a melyek azonnal a magyar-óvári gazdasági akademiához küldettek el vizsgálat alá vétel végett, a hol ez meg is történt. Most a jelzett ministerium arról értesít, miszerint a kártékony rovar neve „Peritelus griseus“ s mindedig életmódja és kártételei alig ismeretesek; csupán annyit tudnak róla, hogy a Rajna vidékén többször az által vált károsná, hogy a szőlőrugyeket megrágja, ugyanily módon károsítja a rózsafákat is; azonban elpusztítása csakis a bogarak összeszedése által lehetséges. —

Egy jó példa!

(a házi ipar hasznáról.)

Nehéz idöket élünk! nincs pénz, nincs honnan fizetni sok rendbeli köz- és magán kiadásainkat. Ezen s hasonló panaszok mindennapiak az országban, mert a közelebbi három termékellen év még jobb gazdánál is fölemészte azt, a mi kis fölösleggel a mult, jobb idökből rendelkeztek.

A mostani idöben a rendes élet számos kiadásait, a föld bizonytalan termése után nyert jövedelemből, biztosan fedezni nem lehet; azért minden élni kívánó embernek kötelessége, ha csak lehet, a földmivelés mellett, valami mellék jövedelemforrásra szert tenni. Vagy a házi gazdának vagy a gazdasszonyoknak kell konyhai növények, vagy majorságtartás által a gabonatermelés mellett a házi bevételeket gyarapítani. És úgy hisszük, hogy a magyar ész józan felfogása mellé csak egy kevés komoly számítás kellene s hozzá erős akarat és mindenki természeti hajlamánál fogva megtalálná azt a mellékfoglalkozást, melyre a szántás-vetéstől s ezzel egybekötött munkáktól fennmaradott idöt hasznosan fordíthatná. Egy követésre méltó példát kívánunk az alábbi sorokban vidékünk Fel-Ör nevű kis falujából bemutatni:

Ez igénytelen községben András Samu nevű, felszabadult földmivesnek Sándor fia, a szomszéd faluban, mint kocsis szolgált egy birtokosnál, kivel Beszterczére menve, míg gazdája ügyes-bajos dolgait végezte, a szomszédban folyó kötélglyártási munkát szemlélésébe merült el. S e munka annyira magára vonta figyelmét, hogy azután sem tudta fejből kiverni. A dolog vége a lett, hogy komolyan elhatározta magát ezen iparág megtanulására s felmenve Beszterczére, kötélglyártó atyáknfiához beállott minden díj nélkül szolgálatba; rövid idö alatt nemcsak teljesen elsajátította a kötélglyártás mesterségét, hanem az ahhoz szükséges műeszközökön saját felfogása szerint, nagyon czélarányos javításokat tett. Ma már jó kereset forrás van kezében.

Imél egy jó példa sokak számára.

(Szolnok-Doboka után.)

Lókiállás és sorsjáték Győrött és Debreczenben.

1) 1878. szeptember 8. kisasszony nap déli 12 órakor a Győri vásártéren a budapesti részvénytársaság lókiállást rendez. A vásárra hozott, bárkinek tulajdonához tartozó legszebb pár kocsi-lóra, melyek 4 évesnél nem fiatalabbak és 7 évesnél nem idősebbek kitüz: 1-ső díj 25 aranyat, 2-ik díj 15 aranyat, 3-ik díj 10 aranyat, 4-ik díj 5 aranyat.

Ugyanazon nap délután 2 órakor ügető verseny tartatik, melyre díjül kitüz: az 1. legjobb ügető fogatnak 40 arany, a 2. legjobb ügető fogatnak 10 arany, a 3. legjobb ügető fogat kettős tételt nyer.

A szeptember 10-én déli 12 órakor a Győri városház nagy termében tartandó sorshúzásnak következő 20 drb. nyerepmény tárgya lesz:

1. Egy teljesen felszerelt nagyon szép négyes fogat, kocsival, szerszámmal.
2. Egy kettős fogat.
3. Egy teljesen felszerelt könnyebb igás fogat.
4. Egy szép paripa, nyereggel.
5. Egy pony nyereggel.
6. Egy 3 éves csikó.
7. Egy 2 éves csikó.
8. Egy 1 éves csikó.
9. A fennebbieken kívül még tizenkét darab lóhoz való különféle iparczikkból álló szép nyerepménytárgy.

2) 1878. october 6-án vasárnap déli 12 órakor a debreczeni új vásártéren ugyanazon társaság lókiállást rendez. A vásárra hozott, bárkinek tulajdonához tartozó legszebb pár kocsilóra, melyek 4 évesnél nem fiatalabbak és 7 évesnél nem idősebbek kitüz: 1-ső díj 20 aranyat, 2-ik díj 10 aranyat, 3-ik díj 6 aranyat, 4-ik díj 4 aranyat.

Ugyanazon nap délután 2 órakor ügető verseny tartatik, melyre díjül kitüz: az 1. legjobb ügető fogatnak 30 arany, a 2. legjobb ügető fogatnak 10 arany, a 3. legjobb ügető fogat kettős tételt nyer.

Az october 8-án déli 12 órakor a debreczeni városház nagy termében tartandó sorshúzásnak következő 20 drb. nyerepmény-tárgya lesz:

1. Egy kitünő négyes fogat, teljes felszereléssel és kocsival.
2. Egy szép kettős fogat, kocsival.
3. Egy könnyebb fogat, igás szekérral.
4. Egy szép paripa, nyereggel.
5. Egy 4 éves csikó.
6. Egy 3 éves csikó.
7. Egy 2 éves csikó.
8. Egy másik 2 éves csikó.
9. Egy 1 éves csikó.
10. Egy másik 1 éves csikó.
11. A fennebbieken kívül még tíz darab lóhoz tartozó, különféle iparczikkból álló szép nyerepménytárgy.

A társaság még ez év folyamán hasonló lókiállítás, versenyt és sorsjátékot Budapesten is szándékozik rendezni, s oda fog hatni, hogy ezen vásár alkalmára a fennálló lókiállítási tilalom megkönnyíttessék. Sorsjegyek ára 1 frt ó. é.

A „lőtenyésztés emelésére alakult részvénytársaság“ Budapesten, június 1. 1878. —

A fennevezet! részvénytársaság ezen sorshuzásokra szóló sorsjegyeket elárúsítás végett, az erdélyi gazdasági egyletnek is küldött; ennek titkári hivatalában — Kolozsvár főter 36. szám I. emelet — 1 frtért kaphatók. Szerk.

A szolnok-dobokamegyei gazd. egylet közgyűlése.

Folyó év jun. 24-ikén Deesen gr. Kornis Viktor elnökle alatt tartott rendkívüli közgyűlés fontosabb tárgyai (a „Szolnok-Doboka“ szerint) következők voltak:

1. Egy gazdasági kert felállítása kérdésében: bizottság küldetett ki, mely Deés város képviselőivel közösen, a szerződési tervet elkészítse.

2. Elfogadtatott az ig. választmány tervezete, a jövő ősszel (oct. 13—22) Deesen tartandó gazdasági kiállításról.

3. Szombatiály Győző indítványozza, hogy a megsokasodott községi terhek hordozhatása érdekében, a községek kölcsönmagtárak alapítására köteleztesse, az egész megye területén. Az indítvány elfogadtatott s az illető minister urhoz terjesztetik megerősítés és rendelkezés végett.

4. Alelnök Voith József indítványozza, hogy a felszaporodott ragadozó állatok irtására a népet jutalmakkal kellene ösztönözni. Átirás intéztetett ez értelemben a törvényhatósághoz.

Az erd. gazd. egylet kertészeti szakosztályának működése.

II.

Az egylet „kertészeti, méhészeti szakosztálya“ az új izlelések sorát id. Bodor Pál elnökle alatt május 29-én Szentgyörgyi József Pompadour eprével kezdte meg, mely igen szép volta mellett már koraiságánál fogva is tenyésztésre érdemes. Szintén figyelmet érdemlők: id. Bodor Pál Bánfi Pálja, Szentgyörgyi József piros parmenje — almák, id. Bodor Pál bolveillija és Szentgyörgyi Lajos bonne Louise de printempsja — körték, melyek összekötő kapcsulatok az ó és új közt.

Jun. 5-én Szentgyörgyi Lajos finom májusi cseresznyéje köszöntött be, az egylet köztelkéről küldött halvány piros kitűnőnek nyilvánított Orleánsival, s most már indás és indátlan hónapos eprei kíséretében jelent meg Szentgyörgyi József Pompadourja s még egyszer utoljára tenyésztésre kitűnőnek nyilvánult piros pármén almája.

Jun. 13-án kezdődött a valódi, terjedelmes izlelés, megakva lévén a terem hosszú asztala többféle eprek, cseresznyék

és amarellákkal, melyek közül különösen elnök, id. Bodor Pál ritka szépségű és jóságú májusiája és korai piros amarellája, Non plus ultra Pompadour és fekete ananász-, olasz-, valamint indás és indátlan hónapos eprei magaslottak ki, úgy a Szentgyörgyi Lajos igen szép és jónak elismert La Constante epre, s most már teljesen érett s tenyésztésre eléggé nem ajánlható köztelki halványpiros Orleansi cseresznye. (Ugy eper plánták, mint ojtógalyak kaphatók az illető helyeken.)

Jun. 19-én még nagyobb számban jelent meg az eprek és cseresznyék serege, melyből id. Bodor Pál zamatos, igen kitűnő piros és fehér Mammut eprei, valamint az ő és Szenkovich Márton maraschino cseresznyéi és Szentgyörgyi Lajos, most teljesen finom La Constante epre emelkedtek fölül vetélytársaikon. Izletetett ez alkalommal még egy elkésett példánya is a kitűnő fajú brüsseli pergamennek elnök aa.-tól. (Ez ülés életében résztvettek: Vályi Elek esperes, Muzsnai Károly lelkész és Boros József birtokos urak.)

Jun. 26-án jelent meg a maga pompájában a Hortensia királynő Brassai Józseftől és id. Bodor Páltól, valamint a nagyszerű fekete maraschino elnöktől. A köztelekről jelesebb 12-féle cseresznye, azok közt 1.) a muskotály, a mely ugyan nem muskotály, de ritka jó, 2.) hars ropogós, 3.) vastag, fekete, hegyzett, 4.) fekete ropogós, 5.) legnagyobb fekete 6.) rózsá cseresznye (Lauermann?) igen szép halvány piros, 7.) veres mokra, valamivel gyengébbek: 8.) fehér pirosló, 9.) maraschino, 10.) igen nemes, nagyon szegzett cseresznye, 11.) nagy szeges, 12.) nagy fehér. — Id. Bodor Páltól való eprek: Queen Victoria, testszin, fehér, hónapos; Molke.; Ignof a la Constante és Pompadour keresztezése folytán magról termelve; Bismark 9 arányat nyomó paradicsomalma alaku; Mamuth, igen szép, zsiros, jó husú — mindanyija méltó a termelésre. Még volt Szenkovich Márton Caesar blanc sárga, finom málnája; még nem egészen érett, de finomnak mutakozó korai meggye és Berde Áron Szucsákban termelt „késői“ almája, mely szintén nagy figyelmet érdemel, mostanig megtartván ép alakját és a „Bánfi Pálhoz“ hasonló jó ízét, alakra is hasonlítván ahhoz.

Van szerencsénk újból tisztelettel felkérni a termelő! és érdeklődő társakat szives részvételle, gyümölcseik beküldésére és minden szerdán d. u. 4 órakor az egyleti irodában — főter 36. sz. első emelet — tartatni szokott izlelő és tanácskozó ülésekben való megjelenésére.

Szentgyörgyi Lajos,
szakosztályi jegyző.

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1878. július 1-én.

Tartatott: Szabó József alelnök elnökle alatt. Jelen voltak: Dávid Antal, Tompa Károly, Csulak Dániel, Szentgyörgyi Lajos és Walter Lajos egyleti helyettes titkár.

98. Junius 3-án tartott ülés jegyzőkönyvének felolvasása, — a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Tompa

Károly, Csulak Dániel és Szentgyörgyi Lajos tagtársak kértnek fel.

99. Szolnok-Dobokamegyei gazdasági egyesület átirata, melyben egy darab kinevezési okmányt, egyleti tagok számára, mintául átküldetni kéri, — a kivátnak elég lett téve.

100. Békésmegyei gazdasági egyesület 1877-ik évi értesítője, — köszönettel fogadtatik.

101. Székely-Udvarhelymegye alispánja a gazdasági statisztikához szükséges nyomtatványokat kiegészítve küldi, — feldolgozás végett a titkári hivatalhoz áttét-tnek.

102. Pozsonymegyei gazdasági egyesület 1877—1878-ik évi évkönyve, — köszönettel fogadtatik.

103. Kodolányi Antal „Gazdasági számvitel kisebb birtokosok számára“ című munkáját küldi a könyvtár számára, — köszönettel fogadtatik s a könyvtárba tétetik.

104. Pozsonymegyei gazdasági egyesület átirata, melyben tudatja, hogy az erdélyi gazdasági egyesület által megrendelt „Újabbkori magyar gazda“ 60 példányát a vasútra feladta, — tudomásul szolgál.

105. Az erdélyrészi házi iparfejlesztő egyesület elnökének átirata, melyben a gazdasági egyesület elnökét felkéri, sziveskedjék a vezetése alatt álló egyesület tagjait rábírní, hogy a fentnevezett egyesületbe lépjenek be és ennek jeléül az átirathoz mellékelt aláírási ívre neveiket jegyezzék fel, — az egyesület tagok gyűjtésére egész készséggel közreműködni fog.

106. Ministerium 12434 sz. a. magas leiratához csatolva megküldi a könyvtár számára „Handbuch der Ampelographie“ című munkát, — köszönettel fogadtatik s a könyvtárba tétetik.

107. Külső-Szolnokvármegyei gazdasági egyesület 1877-ik évi évkönyve. — köszönettel fogadtatik.

108. Báthy Gábor level, melyben kérdést intéz az egyesülethez: szándékozik-e az 1872. évben tervül vett szőlőtábla felmutatási verseny s ipar útjának megnyitását folyamatba venni vagy sem? — tudomásul szolgál.

109. Gonda Béla mérnöki és építészeti irodájának programját megküldi, — tudomásul szolgál.

110. Debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet 1877-ik évi értesítője, — köszönettel fogadtatik.

111. Apáczta és Hosszufalu iskolaszéki elnöke átirata, melyben köszönetet mond az egylettől ajándékba kapott 1877. évi „Erdélyi gazda“ teljes példányaiért, — tudomásul szolgál.

112. A lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság a tartandó lóvásárok napját tudatja, — tudomásul szolgál s a lapban közöltetni fog.

113. Kolozsvár város tanácsának 4326 sz. átirata, melyben értesíti az egyesületet, hogy a telke előtt megváltani, rendelt 46 1/2 [] ölnyi közhely díj nélkül, oly kikötéssel bocát-tatik át az egyesület tulajdonába, hogy azon esetben, midőn a kertjét eladja, a fentírt közhely árát, [] ölet 5 frittal számítva, összesen 231 lrt 67 krban megfizetni kötele leendő, — választvány újból érelemmel járuland a város tanácsához az iránt, hogy a kisajándítandó terület ára, a telek eladása esetében ennek eladási árához arányosíttassék.

114. A lótenyésztés emelésére alakult részvénytársulat elnöksége 66 darab sorsjegyet küld elárusítás végett, — a sorsjegyek elárusításával a titkári hivatal lett megbizva.

115. Az egyesületi félévi vegyes nyomtatványok számlája bemutatva, — 36 lrt 83 kr. költség kifizetése ezennel utalványoztatik.

116. Kolozsvári méhészet-egyesület a múlt havi választmányi gyűlés határozata értelmében írásban benyújtott kérelme melyben a nagyméltóságú ministerium által 1872. és 1873. évben a méhészet előmozdítására utalványozott 849 frból eddig még fel nem használt 86 frotot a méhészet-egyesületnek rajok beszerzésére átengedni kéri, — a méhészet egyesület kérelme a nagyméltóságú ministeriumhoz pártolólag fog felterjesztetni.

117. Az egyesületi kert-kezelésével megbizott Szentgyörgyi Lajos tagtárs jelenti, hogy az idei tavasszal eladott oltványok, oltógalyak és szőlő vesszőkről titkár által kiállított utalványokat a pénztári könyv tételeivel összehasonlítván azokat teljesen egyezőknék találta. A tavasi elárusításból bejött 288 lrt 52 kr. cseresznye és meggy eladásából pedig 14 lrt 29 kr., — tudomásul szolgál.

118. Ugyanaz jelenti, hogy Kolozsvár városának az egyesület által faiskolának, évenként elismerésl jog címén fizetendő 5 darab arany mellett átengedett terület a kitűzött czélra mai napig sem lett felhasználva, a város ezen területen termet luczernát két éven át ugyan lekaszáltatta s elhordatta, de az évenként fizetendő 5 darab aranyat be nem fizette, — a város fel fog szólítani hogy a két évre járó 10 darab aranyat az egyesületi pénztárba fizesse be s a faiskolának átengedett területen az előmunkálatokat ez év végéig megkezdje; ellen esetben az egyesület azt ismét saját kezelése alá veendi.

Hitelesítik:

Tompá Károly, s. k.

Csulak Dániel, s. k.

Szentgyörgyi Lajos, s. k.

Szabó József

egyesületi alelnök.

Walter Lajos,

egyesületi helyettes titkár.

Közmondások.

Minél üresebb a kalász, annál egyenesebben áll.

Elég széna, elég szalma, a gazdának nyugodalma.

Hol sok széna, sok a szalma, ott van hús, van bor, szalonna.

Nincsen szalma, nincsen széna, olyan vagyok mint a béna.

A hányszor nézed gazdaságodat, annyiszor találsz kincset.

Nyári alvás, téli fázás.

Sok trágya és sok menyörgés után leszen jó nagy termés.

Minél többet trágyázol, annál kényelmesebben élhetsz.

Hol a rozsdá eszi az ekevasát, ott nincs elegendő enniivaló.

Minél mélyebben jár az eke, annal hosszabb a kalász.

Ki egy évig fel hagyja magzani a gyomot, az hét évig járhat gyomlálni.

Ki nyáron nem kapál, télen éhesen sétál.

Ébner Sándor.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Czece, 1878 június 26.

Határozatlan elmondhatni, hogy járaunkban a búzáknak fele üszög, a török-búzáknak nagyon ritkán keltek, csak kopasz föllet kapatlunk. Réteinken es szennafüveinken keves és gyér a fű, szőlők

még jogosítanak ugyan bő szüretre; de kérdés milyenre? Legelőnk a szárazság folytán kopárok. Gyümölcsünk kevés, szinte semmi. Űszög, mózgosítás, congressus, adöexecutió, talán háboru is: — gyönyörű ki-látás a jövőre.

Wass Ádám.

Bányabükk, 1878 jun. 28-án.

Időjárásunk a közelebbi napokban kielégítő; gyakrabbi jó esők látogatnak, réteinkből a sátésabbakat lekaszálvá, rendekben találjuk. Szárazabb természetű kaszálóink csak fél termést ha adnak; a tavaly-ról maradt széna nagyon jól fog telire. Gyümölcs nem is mutatkozott sok, de a kevésnek is egy része lehullott a szárazság miatt; szilva, dió lesz. A veteményes szintén szegény az idén. A takarmánybük-köny és idei luczerna szintén gyenge a szárazság miatt. Marháink elég jók. A sertések közül szórványosan egy-egy, lépfenében eldöglik. A fiatal vágottakon a tavalyi fagy nagyon látszik. Makktermés nem lesz.

Biró Géza.

Laposnyak (Hunyadmegye), 1878 jun. 29.

A folyó év, vidékünkre nézt, mindeddig kedvezőnek mond-ható, már csak azért is, mivel két rettegett csapásunk: a „Kolumbácsi légy“ és a „Maros kiöntése“ elmaradt. Művelési növényeink a követ-kezőleg állanak: a repce után kat. holdanként 20 mérőt számítha-tunk, a próbacséplés szerint, s termésünk még kitünőbb volna, ha a magképzéskor uralgott szárazság a tenyészetet annyira nem gátolja. A rozs szép; a búzát a korom és büdös űszög összetett erővel támadta meg s a kik vetőmagjokat vagy helytelenül, vagy semmikép sem csá-vázták be, most búsan néznek végig megtizedelt vetéseiken. A zab közepes, az árpa több helyt gyenge. A törökbuza a volt szárazság miatt rosszul kelt, annyira, hogy sokan másodsor vetettek. A folyó hó 25-én kapott jó zápor az egész vegetációra jótékony hatással volt.

Lázár László.

Sepsi-Sz.-György, 1878 jun. 30-án.

Bekövetkezett Háromszékre ez évben is a csapás, mely sok gazdának takarmánytermését tönkre tette. Ugyanis egy hétnél tovább tartó esőzés miatt a „Feketeügy“ nevű folyó minden mellék folyóival együtt növekedni kezdett s a folyó hó 26-én éjjel záporsebességgel hullott nagy eső annyira növelte a vízállást, mi emberemlékezet óta nem történt. A folyammenti községek egy része vízben uszik, a lakók a házak és csűrök padlásaira menekültek, hol nélkülözések közt várják a víz apadását. Komolló községében három bivalat sodort el az udvarról, egyet pedig az ár magasan fekvő házába sodort be, mit csak egy nap mulva találtak fel. Leirhatatlan a kár a réteken, mezőkön, épületekben, butorok és ruhaneműkben. Hidak elsodortattak, utak elmosattak stb. Ezen állapot bekövetkezett az Olt folyó mentén is a Feketeügy beleszakadásán alól. Megjegyzendő, hogy 1876-ban a fagy és árvizek; 1877-ben a jégverés okoztak e megyének óriási károkat, mit népünk békén elhordott s ha a közelebbi években gyűjtéseket rendezett a magyarországi vízkárosultak felségelésére, azt hiszem, most megérdemlené az ők számára teendő ilyenmü országos gyűjtéseket.

Bene József.

Tasnád, 1878 jun. 22-én.

A májusi szárazság okozta aggodalmainkat a jelen hó elején esett s azóta is gyakran ismétlődött jótékony esők eloszlatták; mezei terményeink, melyek már sinyleni kezdettek, felüdültek. A rozsvetéseknek sokat ártott a tél, megrikkultak, de ma már annyira megbokrosodtak, hogy a kár alig észrevehető. A buza kitünő, zab és árpa alig hagynak fenn kívánni valót. A törökbuza vetéssel el-késtünk, de a jelenlegi kedvező időjárás mellett a törökbuza is jól

elövette magát; egyéb kapás növényeinkben sincs kár. Szénánk ke-vés lett, de jó minőségű s ily időjárással sarjura bőven számíthatunk. Szőlő az egész Érmelléken oly szüretet ígér, minőhöz évtizedek óta nem volt szerencsénk. Gyümölcsünk is lesz, de a hernyó és a májusi szárazság felette sokat ártott azoknak: sok megféggesedett és hull le. Ha a Gondviselés örködni fog terményeink felett — a jelen évet a bő évek közé fogjuk sorozhatni. Bizony ideje is már!

(Szilágy.)

Egerpatak, 1878 jul. 1-én.

A június hó 25-én beállott tartós esőzés folytán megáradt Feketeügy folyó és Kovásznapataka dús szénatermő réteinket elöntvén, a szénatermést, törökbuza és burgonyát teljesen tönkre tette. Az áradás emberi emlékezet óta a mostanihoz hasonló magas fokot nem ért el; a kár, melyet okozott, iszonyu, épületeket s nagyobb házi álla-tokat is ragadott magával. Az őszgabonák is a sok eső alatt megdől-tek, már a sarjang is kezdi felnöni; a tavaszvetések is megelegelték a sok esőt. Törökbuza és burgonya másodsor kapálásához a felázott talaj miatt nem juthatunk. Az esőzés még mindig tart, noha időnként szünetel is. Űszgabonák érése a borus és nedves időjárás alatt las-san halad előre.

Márk István.

Kolozsvár, 1878 jul. 3.

A mult június hó 11—30-ig terjedő háromhét gyakori esőzé-sekkel, meleg, bárult időjárással folyt le. Egészen derült nap ez idő alatt csak három volt. Tíz napon összesen 1 hüvelyk 7 $\frac{1}{2}$ vonalnyi nő hullott; legkisebb hőmérsék 8° R; legnagyobb 22° R. A tava-sziak és kerti vetemények s kivált a már-már kisülni kezdő török-buza szép fejlődésnek és tenyészetnek indultak. Gyümölcstermés gaz-dagon mutatkozik; a jó esők hatása alatt a fejlődés nagyon előre ha-ladt; a leszáradás és lehullás megszűnt. Az őszbuzában, a kolozsvári határon sok űszög mutatkozik.

r. t.

Hibaigazítás. Mult számunkban, a „Colorádó bo-gár“ című cikkhez tartozó jegyzésből kimaradt: „Lásd Erdélyi gazda“ 1877. évi 31, 42 és 43-ik száma it.

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Beszterce, Brassó, Csik-Szereda, Déva, Erzsébetváros, Fogaras, Gy.-Fehérvár, Maros-Vásárhely, Nagy-Enyed, Segesvár, Szamosujvár, Sz.-Udvarhely, Torda és Vajda-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabnaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tizedrészt leítve, a maradék a gyakorlat igényeichez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hecto-literje 800 kr., leítve a tizedrészt, 80 krt, marad 720. kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felelős szerkesztő: SZABÓ SÁMUEL.

Hirdetések.

Pénz-kölcsönöket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett földbirtokra 1000 frittól kezdve bármily magas összegig 5 és 6 % kamat mellet törlesztésre és 5000 frton felülteket még előnyösebb feltételek mel-lett gyorsan eszközölök, bővebb felvilágosítással készséggel szolgálók. Bekeblezett terhek kifizetését szintén eszközölöm.

(6) (24—26)

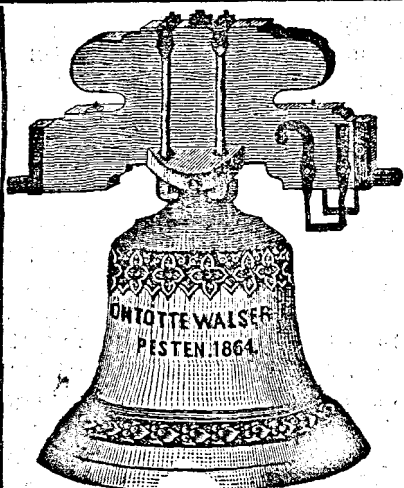
Voith Gergely,

Kolozsvárti, párisutca, 19. sz. saját hász.

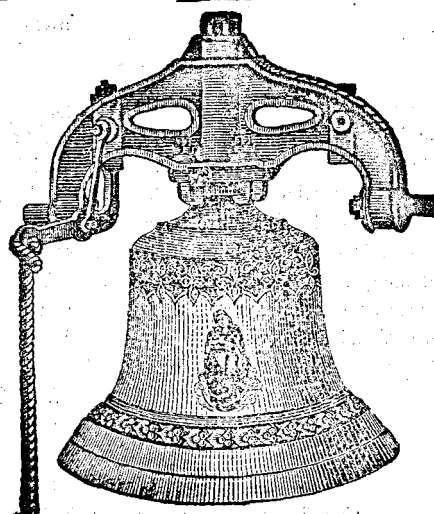
(Értekezhetni személyesen vagy posta útján naponta d. u. 1—4 óráig)

Tömlő-orosk, kovacs-fúvók, takaró-ponyvák, tized mérleg és súlyok.

kerti- és kézi fecskendők, tüzi vedrek, pemeték, toló- és mászó létrák

Harangok
fa és vaskalappal.
Tüzoltó szerelvények.
Borlehuzó gépek
teljesen felszerelve.
Gummi és kender
tömlők, gummi kő-
penyegek.
Szivattyus és házi
kutak, azonkívül

rugany-mérga és guttapenga árúk minden czélra, nevezetesen lapok, szellentyúk, zárkarikák, zsinórok

szerelő és javító műhelye; elvállal kutak, gépek és vízvezetések berendezését és javítását (27-52.) (3.)

WALSER FERENCZ első magyar gép- és tüzoltó szerek gyára, harang és érczöntöde Budapesten, főkraktár Kolozsvártt, bel-monostor utca 12. szám.

villanyos házi és szoba-távirdek, vezetékek tüzoltó egyletek részére

P i a c z i á r a k.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce	febr. 27.	840	650	—	—	300	625	240	75	300	28
Brassó	mart. 15.	950	700	615	570	285	530	220	130	360	36
Csik-Szereda	april. 24.	1025	800	665	575	350	620	280	100	170	28
Décs	jun. 25.	840	720	570	—	270	540	360	100	200	36
Déva	dec. 23.	1100	700	950	—	860	720	260	180	220	36
Erzsebetváros	mart. 16.	900	700	675	—	350	600	300	160	300	34
Fogarás	jan. 25.	900	880	720	—	300	600	220	130	350	34
H. Fehérvár	jun. 15.	900	800	675	—	—	600	380	170	335	44
Sz. Miklós	jun. 28.	1000	775	600	520	275	575	110	95	—	32
Kolozsvár	jul. 4.	845	635	585	—	293	650	235	150	300	42
N.-Vásárhely	mart. 25.	900	750	650	560	325	618	300	100	350	34
Nagy-Enyed	jan. 24.	850	675	550	—	280	525	240	80	180	32
N.-Szeben	jul. 2.	890	740	620	550	290	620	180	100	300	44
Segesvár	febr. 21.	930	700	650	—	280	600	150	90	180	32
S.-Sz. György	jun. 27.	900	850	620	500	300	540	250	150	250	36
Szamosújvár	febr. 11.	930	675	600	—	260	640	360	70	400	30
Sz.-Régen	jun. 27.	800	595	—	—	225	650	220	120	230	34
Sz.-Udvarhely	jun. 25.	920	800	700	—	330	550	160	50	180	28
Torda	jan. 27.	850	700	650	400	250	550	250	36	320	36
V.-Hunyad	mart. 30.	920	800	720	—	300	620	180	100	200	36

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 kr-ával számítottak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetés szerint akaránszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52									
	széri hirdetésnél									
	fizetendő forint									
16/16 v. egész oldal	8	24	45	85	120	160	180	200	220	260
8/16 v. fél „	4	12	23	43	60	80	90	100	110	130
4/16 v. negyed „	2	6	12	22	30	40	45	50	55	65
2/16 v. nyolczad oldal	1-50	4-50	8	12	16	22	24	26	28	33
1/16 v. tizenhatod „	1	3	4	6	8	11	12	13	14	17

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hánszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.